

จีรัฐคุมใช้ยาปฏิชีวนะในสัตว์คาดส่งผลถึงคนเกิดเชื้อดื้อยา

กรุงเทพฯ ● กพย.กระตุ้นรัฐผนวกร้านขายของชำควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะพรา่เพื่อบรรเทาการเกิดเชื้อดื้อยา รวมถึงการใช้ยาในสัตว์เลี้ยงด้วยรัฐควรเข้มงวด เพราะมีผลวิจัยต่างประเทศพบมีการใช้ยาปฏิชีวนะกันมากจนตกค้างในสิ่งแวดล้อม สะท้อนคนมีโอกาสได้รับยาปฏิชีวนะไม่รู้ตัว

วันที่ 15 พ.ย. ผศ.ภญ.นิยดา เกียรติยิ่งอังคสิ ผู้จัดการแผนงานศูนย์วิชาการเฝ้าระวังและพัฒนาระบบยา (กพย.) กล่าวว่า ประเทศไทยมีการรณรงค์เรื่องการใช้ยาสมเหตุสมผลกันมานาน โดยเฉพาะในยาปฏิชีวนะ เนื่องจากว่าหากมีการใช้ไม่เหมาะสมจะก่อให้เกิดปัญหาเชื้อดื้อยาตามมา ซึ่งปัจจุบันภาครัฐมีนโยบายในการจัดการกับเรื่องนี้ชัดเจนขึ้น มีการดำเนินงานตื่นตัวมากขึ้น แต่สถานการณ์เชื้อดื้อยาก็ยังน่าเป็นห่วงอยู่ ดังนั้นอยากให้ทุกภาคทั้งโรงพยาบาลเอกชน ประชาชน ร้านขายยา โดยเฉพาะร้านขายของชำ ซึ่งจะพบว่ายังมีการขายที่มีส่วนผสมของยาปฏิชีวนะอยู่ ซึ่งตามกฎหมายแล้วไม่สามารถทำได้ มาเข้าร่วมด้วย นอกจากนี้ยังต้องการให้มีการตรวจการใช้ยาปฏิชีวนะในภาคเกษตร การเลี้ยงสัตว์อย่างเข้มงวดด้วย เพราะมีการศึกษาวิจัยจากต่างประเทศพบว่ายาปฏิชีวนะสามารถตกค้างในสิ่งแวดล้อม อีกทั้งแม้ว่าจะยังบอกเรื่องปริมาณมากน้อยไม่ได้ แต่อาจมีความเชื่อมโยงในการปนเปื้อนมากับอาหารได้

“ขณะนี้มีความตื่นตัวกันมากในการใช้ยา

ปฏิชีวนะในโรงพยาบาลรัฐ ซึ่งทางสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) มีการตั้งเป้าว่าหากโรงพยาบาลใดสามารถลดการใช้ยาปฏิชีวนะลงได้ตามเป้าหมาย จะมีเงินที่มอบให้ตอบแทน แต่ทั้งนี้ มีการพุ่งเป้าไปที่โรงพยาบาลเอกชน เพราะเขามีเป้าหมายว่าผู้ที่เข้ามารักษาคงต้องจ่าย ดังนั้นจึงพบการจ่ายยาปฏิชีวนะเยอะอยู่ ตรงนี้เป็นช่องว่างของการควบคุมเรื่องการใช้ยา แต่ก็เห็นว่าโรงพยาบาลเอกชนหลายๆ แห่งมีความพยายามปรับปรุงตรงนี้อยู่” ผศ.ภญ.นิยดา กล่าว และเพิ่มเติมว่า เมื่อเดือน มิ.ย.ที่ผ่านมานี้ ได้ยื่นหนังสือถึง ศ.คลินิกเกียรติคุณ นพ.ปิยะสกล สกลสัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (รรมว.สธ.) ขอให้มีการแก้ไขเรื่องยาปฏิชีวนะสูตรไม่เหมาะสมต่างๆ รวมถึงยาอมแก้ไอ ซึ่งจนถึงขณะนี้ยังไม่มีความคืบหน้าในเรื่องดังกล่าว

พญ.จริยา แสงสังจา ผอ.สถาบันบำราศนราดูร กล่าวว่า การใช้ยาปฏิชีวนะเป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญ โดยขณะนี้มีการตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ โดยมีพลเรือเอกณรงค์ พิพัฒนาศัย รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน โดยมีการดำเนินการควบคุมการใช้ยาทั้งในโรงพยาบาลทั้งของรัฐและเอกชนให้มีการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผล ทั้งนี้มีการโยนไปถึงการใช้ยาในสัตว์ด้วย เนื่องจากการใช้ยาอาจทำให้ตัวยาลงเหลือในเนื้อสัตว์ นำไปสู่การปนเปื้อนและอันตรายต่อคนในการซื้อ

มารับประทาน อย่างไรก็ตาม ในโรงพยาบาลทั้งรัฐและเอกชน หากพูดเรื่องสถิติว่าใครใช้มากกว่ากัน เป็นเรื่องที่พูดยาก เพราะปริมาณมากน้อยขึ้นอยู่กับโรงพยาบาลและพื้นที่

พญ.จริยา กล่าวอีกว่า ขณะนี้สถานการณ์การดื้อยาจากการใช้ยาปฏิชีวนะในประเทศเห็นว่ามีมาจาก 2 สาเหตุ 1.พบมากในการใช้ยาอย่างไม่สมเหตุสมผล โดยเฉพาะในต่างจังหวัด ตามร้านขายของชำยังมีการขายยาปฏิชีวนะอยู่ ซึ่งส่งผลให้การซื้อหาได้ง่าย และซื้อยาไม่ถูกต้องตามอาการ 2.จากการรับประทานอาหารคือในการใช้ยาปฏิชีวนะโดยคำสั่งของแพทย์ จะมีเวลากินก่อนอาหารหรือหลังอาหาร แต่ในทางปฏิบัติพบว่าผู้ป่วยเชื้อดื้อยาบางรายรับประทานยาไม่ตรงตามเวลา หรือรับประทานอาหารบางชนิดที่แพทย์สั่งห้าม ทำให้ร่างกายดูดซึมยาได้ไม่เต็มที่ และตัวยาที่ไม่สามารถออกฤทธิ์ได้เต็มที่ ทำให้ตัวยายังค้างในร่างกาย ส่งผลให้เชื้อดื้อยาได้

“อยากขอให้ประชาชนระมัดระวังการใช้ยารับประทานเอง โดยหากป่วยเป็นหวัดเพียงเล็กน้อย โดยส่วนมากเกิดจากเชื้อไวรัสสามารถหายชื้อยาสามัญ เช่น ยาลดไข้ ลดน้ำมูก แต่อย่าซื้อยาปฏิชีวนะมากินเอง เพราะขนาดแพทย์สั่งยังต้องระมัดระวัง เพราะอาจเกิดความผิดพลาดในการสั่งยาได้ ทั้งนี้ ไม่ใช่เพียงแค่นี้หวัด รวมไปถึงอาการป่วยอื่นๆ ด้วย” ผู้อำนวยการบำราศนราดูรกล่าว.